

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЯКОСТІ ОСВІТИ
ПСИХОЛОГІЧНА СЛУЖБА

АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

за результатами соціологічного дослідження

«ЯКІСТЬ НАВЧАННЯ

ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ

«ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА»»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДОСЛІДЖЕННЯ ТА РЕСПОНДЕНТІВ/-ОК

Соціологічне дослідження «Якість навчання за освітньо-професійною програмою «Лабораторна діагностика»» було проведено у грудні 2023-го – лютому 2024-го року.

Дослідження включало такі етапи:

- польовий етап (збір даних) (грудень 2023),
- аналіз даних (січень 2024),
- підготовку підсумкового аналітичного ілюстрованого звіту (лютий 2024).

У дослідженні застосовувалася методика напівстандартизованого онлайн-опитування (форма складалася з 28 запитань). Опитування відбувалося на анонімній основі. Вибіркова сукупність як така не формувалася: посилання на електронну форму було розіслано через корпоративну пошту усім здобувачам освіти, які навчаються в рамках освітньої програми «Лабораторна діагностика» (перший (бакалаврський) рівень освіти).

У підсумку в дослідженні взяло участь 42 респондента/-ки, що складає 59,2 % від загальної кількості здобувачів/-ок ОП «Лабораторна діагностика». Розподіл за роками навчання: 1-й курс – опитані 8 осіб (що склало 19 % від загальної кількості опитаних), 2-й курс – 3 особи (7,1 %), 3-й курс — 11 осіб (26,2 %), 4-й курс — 20 осіб (47,7 %).

Отримані в ході опитування дані представлені візуально за допомогою 11 діаграм.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ

Перші питання опитування спрямовані на визначення рівня задоволеності студентів/-ок від вибору для навчання університету (ХНМУ), певної освітньої програми («Лабораторна діагностика») та задоволення від роботи кафедр університету (рис. 1). Задоволених (повністю або радше

задоволених) вибором університету, освітньої програми та роботою кафедр була переважна більшість (81 %, 83,3 % та 83,3 % відповідно).

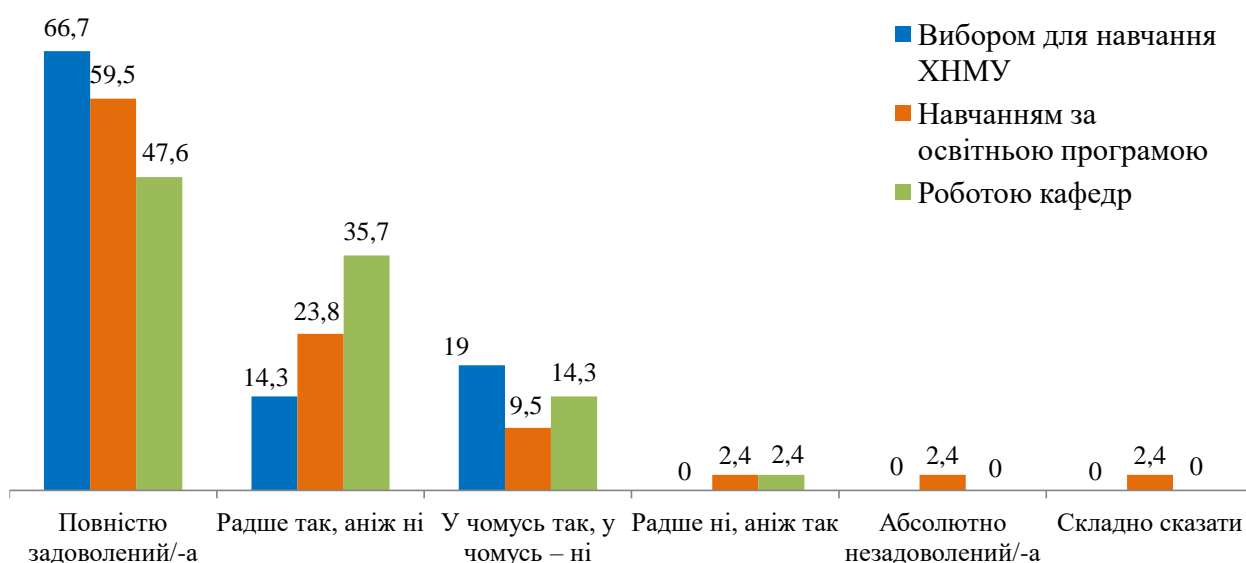

Рис. 1. Задоволеність вибором для навчанням ХНМУ, навчанням за освітньою програмою та роботою кафедр (%)

Очікування від ХНМУ повністю співпало з реальністю або радше співпало для 61,9 % респондентів/-ок. Здобувачів/-ок, очікування яких абсолютно не співпали чи радше не співпали, не було. Варіант «У чомусь так, у чомусь – ні» обрали 33,3 %. Не змогли відповісти на питання 4,8 % опитаних.

Більшість студентів/-ок (73,8 %) позитивно оцінюють якість освітнього процесу в університеті (див. рис. 2). Ще 23,8 % респондентів/-ок зайняли серединну позицію. Таких, які негативно оцінюють якість освітньої програми загалом, виявлено не було. Утруднились із відповіддю 2,4 %.

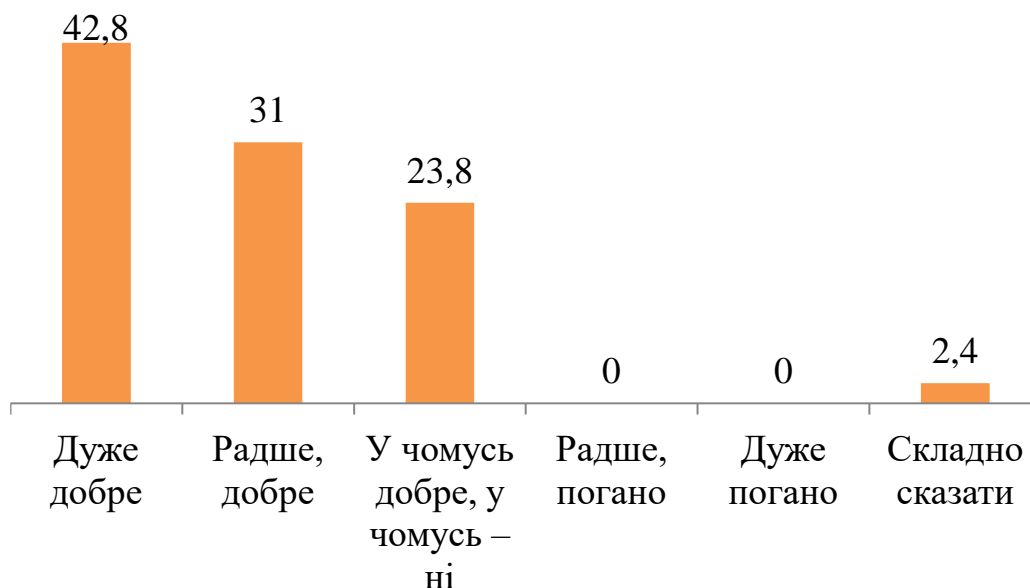

Рис. 2. Сприйняття освітнього процесу (%)

Необхідно зазначити, що переважна більшість опитаних (76,2 %) погоджується з тим, що освітній процес в університеті враховує світовий науковий досвід на високому та достатньому рівнях, а також 83,3 % вважають, що освітнє середовище ХНМУ задовольняє їхні наукові та освітні інтереси.

На рис. 3 відображені результати розподілу думок здобувачів/-ок щодо «агентів впливу» на якість освіти. Аналіз показує, що відповідальність за якість освіти здобувачі/-ки цієї освітньої програми покладають насамперед на викладачів (76,2 % відповіли, що саме викладацький склад впливає на забезпечення якості освіти повною мірою). Більше половини опитаних вважають, що здобувачі (59,5 %), а також Міністерство освіти і науки України (57,1 %) впливають на якість освіти. Навчально-науковий інститут якості освіти посідає «в рейтингу» четверту позицію із результатами рівно 50 %.

Найменший відсоток опитаних, 45,2 %, вважають завідувачів кафедр та адміністрацію університету відповідальними за якість освіти.

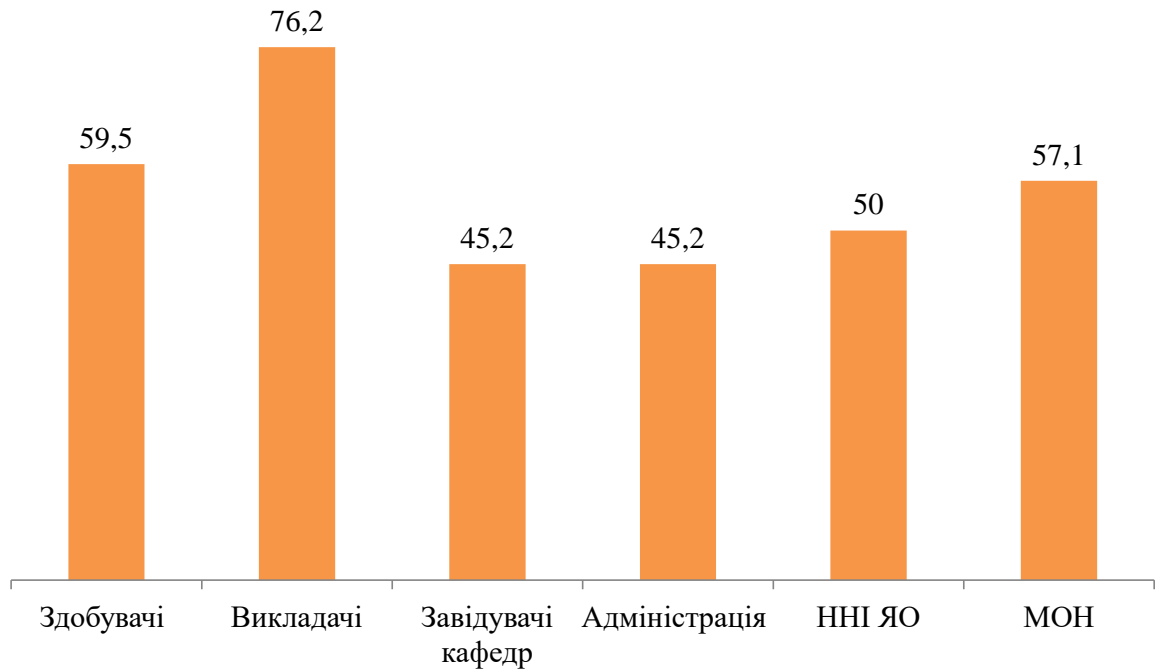

Рис. 3. Вплив «повною мірою» на якість освіти (%)

Щодо рівня розповсюдження інформації про різні аспекти освітнього процесу, загалом більшість опитаних підтвердили свою поінформованість (див. рис. 4). Рівень поінформованості про методи та форми навчання був найбільшим (це зазначили 92,9 % респонденток/-ів).

Поінформованість про критерії оцінювання (83,3 %), зміст навчання (81 %), цілі та завдання навчання (78,6 %) також є високою.

А найменший відсоток поінформованих (який тим не менш, склав більшість серед опитаних), 71,4 %, стосувався поінформованості про очікувані результати навчання.

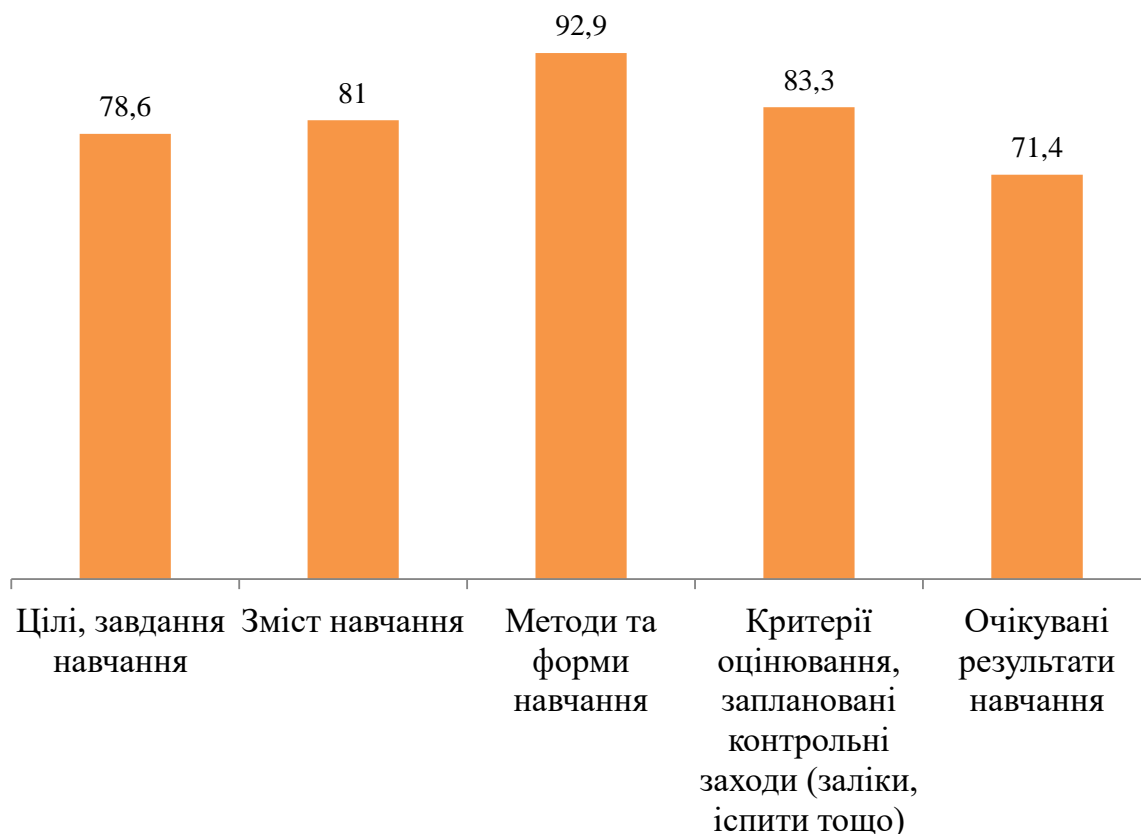

Рис. 4. Поінформованість до початку навчання (%)

Більшість опитаних (80,9 %) повністю задоволені або радше задоволені своїм рівнем поінформованості; незадоволених та радше незадоволених не виявилось. Ще 16,7 % обрали серединний варіант «У чомусь так, у чомусь – ні», а 2,4 % утруднились із відповіддю.

Наступний блок запитань стосувався оцінки особливостей проведення занять. Серед найбільш розповсюджених методів та форм навчання, що використовуються викладачами під час практичних занять (див. рис. 5), були такі: «тести» (100 %), «обговорення» (88,1 %), «демонстрація презентації» (88,1 %) та «розповідь, пояснення» (85,7 %).

Розповсюджені також і «усне опитування» (76,2 %) та «реферати, доповіді, повідомлення» (66,7 %), «бесіда» (66,7 %) та «самостійна робота з навчальним матеріалом» (59,5 %).

З великою вірогідністю можна припустити, що доволі рідко використовується симуляційне обладнання (4,8 %) та рольові ділові ігри (7,1 %).

Рис. 5. Методи і форми, що викладачі найчастіше використовують на практичних заняттях (%)

Більшість опитаних, 92,9 %, вважають застосовані методи і форми ефективними, також 81 % опитаних вважають застосовані форми і методи викладання відповідними їхній освітній програмі та 78,6 % вважають їх сучасними та інноваційними. Неefективними ці методи вважають 2,4 % респондентів/-ок, несучасними — 4,8 %. Таких, які не вважають їх відповідними освітній програмі, не виявилось.

Щодо впливу на те, яким чином проходять заняття, 50 % опитаних зазначили, що вони мають на методи та форму проведення занять суттєвий

чи обмежений вплив; 14,3 % респондентів/-ок вважають, що такого впливу не мають, а ще 35,7 % не змогли надати однозначну відповідь.

Тільки 16,7 % респондентів/-ок висловлювали викладачам та/або представникам адміністрації зауваження та пропозиції щодо оновлення освітніх програм зі спеціальності. Серед тих, хто висловлював пропозиції, 42,9 % вважають, що їхні поради були враховані.

Студенти позитивно оцінили власні можливості оперативно проконсультуватися з викладачами з будь-яких питань, пов'язаних з навчанням (див. рис. 6). Переважна більшість, а саме, 92,8 % опитаних, вважають, що таку можливість їм надають переважна більшість викладачів, 4,8 % вказують на те, що таку можливість надають окремі викладачі. Про відсутність такої можливості повідомили 2,4 % респондентів/-ок.

Рис. 6. Наявність можливості оперативно проконсультуватися з викладачами щодо навчання (%)

Оцінюючи ставлення викладачів до студентів, більшість опитаних (88,1 %) вказують на об'єктивність та неупередженість педагогів

(протилежну думку підтримує 2,4 % опитаних, та 9,5 % респондентів/-ок не мають щодо цього певної думки). Більшість здобувачів/-ок, 71,4 %, вказали, що мають вільний доступ до інформації щодо критеріїв оцінювання.

Серед запитань було оцінити за п'ятибальною шкалою різні аспекти навчання (див. рис. 7). Результати аналізу показують, що студенти загалом виставляють добрі оцінки (середній бал – 4,0 із 5) із незначним коливанням – від 4,0 (так оцінили такі аспекти, як «логічна послідовність вивчення навчальних дисциплін», «перелік навчальних дисциплін», «співвідношення між аудиторними годинами та самостійною роботою», «навантаження», «методичне забезпечення самостійної роботи», «можливості для реалізації індивідуальної освітньої траєкторії» та «залученість до занять професіоналів-практиків») до 4,2 («розклад занять»).

Рис. 7. Задоволеність різними аспектами навчання (1 – min, 5 – max)

Відкрите запитання анкети стосувалося покращення якості освіти: «Надайте, будь ласка, свої пропозиції щодо покращення якості освіти та освітнього процесу в ХНМУ» (відповідь надали 9 респонденток/-ів).

Частина відповідей не містили пропозицій, у 44,4 % відповідей зазначалось, що все добре, все подобається.

Серед побажань 22,2 % стосувались форм навчання, при чому, що цікаво, думки щодо оптимальних форм навчання розділились:

«Продовження дистанційного навчання»;

«Більше офлайн занять, хоча б з медичних дисциплін».

11,1 % стосувались розширення практичної складової курсів, зміни методів викладання, що застосовуються на практичних заняттях та тематики практичних занять:

«Мені б дуже хотілося, щоб у нас було більше практики в гарних, нових та сучасних лабораторіях з поглибленням більше в наукову роботу, проведення дослідів саме в напрямку мікробіології та гістології!».

Частина пропозицій (11,1 %) стосувались розкладу, вивчення певних дисциплін:

«Більше годин по хімії для ТМДЛ, не вистачає часу для вивчення предмету. Обов'язкове вивчення англійської мови, пов'язане з тим, що КРОК на англійській мові».

Зафіксована також певна кількість (11,1 %) зауважень щодо технічного забезпечення навчання:

«Окремим кафедрам детальніше пропрацювати платформу мудл для спеціальності ТМДЛ, дуже сподобались сторінки у мудл на кафедрах патологічної анатомії та внутрішній медицині».

Був ще і коментар, пов'язаний із проблемами, які стосуються війни (11,1 %):

«У зв'язку з військовим положенням в країні не ставити нб за лекції, та більш лояльно відноситись до нб з практики, студенти не винні у тому, що немає світла, інтернету, та ін».

Здобувачам освіти був запропонований також перелік різних процедур, порядків та діяльностей університету з проханням позначити, з чим саме вони обізнані (див. рис. 8).

Рис. 8. Ознайомленість з порядками, процедурами, діяльністю університету (%)

Респонденти/-ки продемонстрували високий рівень обізнаності зі всіма запропонованими пунктами. Найбільша обізнаність була продемонстрована

здобувачами/-ми з порядком і умовами вибору студентами вибіркового дисциплін (про це знають 100 % опитаних), із Кодексом академічної доброчесності ХНМУ (100 %), із процедурою реагування вишу на порушення академічної доброчесності (90,5 %), а також із тим, що робить університет для гарантування безпеки студентів, сприяння їхньому здоров'ю (90,5 %).

Найменше здобувачі обізнані з порядком оскарження результатів заліків, іспитів (73,8 %) та з процедурою врегулювання конфліктних ситуацій (81 %).

Посередньо здобувачі обізнані з заходами, які проводить психологічна служба університету (тренінги, семінари, консультації) (83,3 %), з інформацією щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті (83,3 %), а також із інформацією про програми міжнародної академічної мобільності (83,3 %).

Подібне запитання стосувалося і задоволеності студентства порядками, процедурами, підтримкою, забезпеченістю університету (див. рис. 9).

Найбільше респондентки/-ти задоволені рівнем консультативної підтримки з боку деканату (85,7 %), платформами дистанційної освіти університету (83,3 %), можливістю користуватися наданим доступом до міжнародних інформаційних ресурсів (81 %) та рівнем консультативної підтримки з боку кафедр (81 %).

Найменше здобувачі/-ки задоволені рівнем соціальної підтримки (54,8 %) та рівнем безпеки перебування в університеті (59,5 %).

Посередньо здобувачі задоволені рівнем освітньої підтримки з боку викладачів кафедр (78,6 %), рівнем матеріально-технічних та інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки університету (73,8 %), порядком перескладання заліків, іспитів (73,8 %), порядком та умовами вибору студентами вибіркового дисциплін (73,8 %), рівнем матеріально-технічного забезпечення освітнього

процесу (61,9 %), порядком оскарження результатів заліків, іспитів (64,3 %) та процедурою врегулювання конфліктних ситуацій (66,7 %).

Рис. 9. Задоволеність підтримкою, порядками, процедурами, забезпеченістю університету (%)

Заходи, які проводить психологічна служба ХНМУ, відвідували 14,3 % здобувачів, з яких 50 % задоволені взаємодією із представниками психологічної служби.

Окремий блок анкети був присвячений можливим конфліктним ситуаціям, які можуть виникати під час навчання. 4,8 % опитаних під час навчання мали конфлікти з викладачами; 2,4 % — з представниками адміністрації, а 4,8 % конфліктували з іншими здобувачами освіти.

Респонденти/-ки мали можливість прокоментувати, у чому полягав конфлікт, але змістовних відповідей отримано не було.

Останній блок анкети був присвячений оцінці результативності навчання за обраною освітньою програмою. Одне з питань стосувалося того, наскільки університету вдалося під час навчання розвинути або покращити м'які навички здобувачів освіти (див. рис. 10).

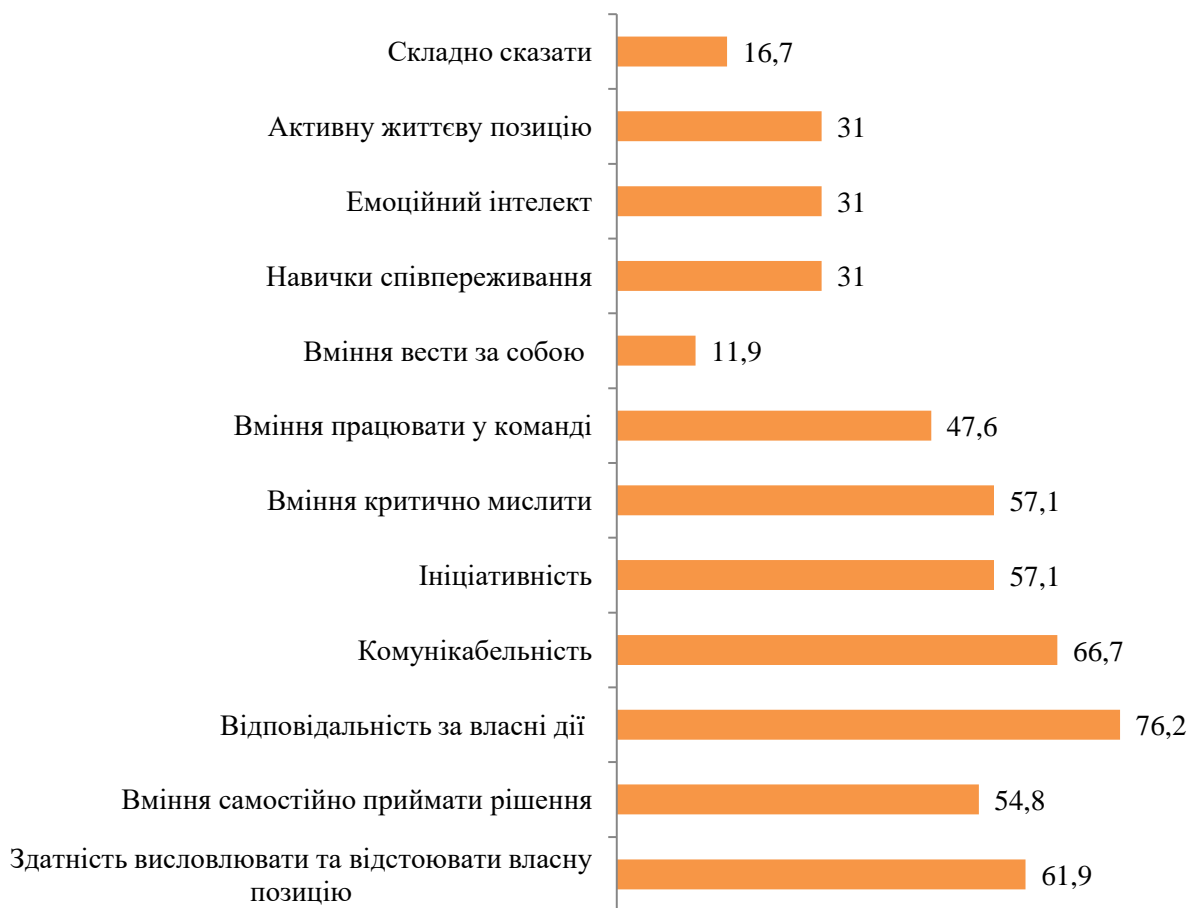

Рис. 10. М'які навички, які університету вдалося розвинути у здобувачів під час навчання (%)

Згідно розподілу відповідей, університет найкраще розвиває відповідальність за власні дії (76,2 %), комунікабельність (66,7 %), здатність висловлювати та відстоювати власну позицію (61,9 % опитаних), вміння критично мислити (57,1 %), ініціативність (57,1 %), вміння самостійно приймати рішення (54,8 %), тоді як розвитку таких навичок, як «вміння вести за собою» (11,9 %), «навички співпереживання» (31 %), «емоційний інтелект» (31 %) та «активна життєва позиція» (31 %) університет має приділити більше уваги.

Переважна більшість опитаних (73,8 %) задоволені тими компетентностями, що в них розвинув університет. Незадоволеними виявилися 2,4 % респондентів/-ок, а варіант відповіді «Складно сказати» обрали 23,8 % здобувачів, які взяли участь у дослідженні.

Наостанок було поставлене таке запитання: «На Вашу думку, якою мірою навчання за цією освітньої програмою вплине на Вашу подальшу кар'єрну траєкторію?» (див. рис. 11). Студентські «оцінки» є позитивними: 73,8 % вважають, що освітня програма матиме вирішальний вплив чи стане доволі впливовою.

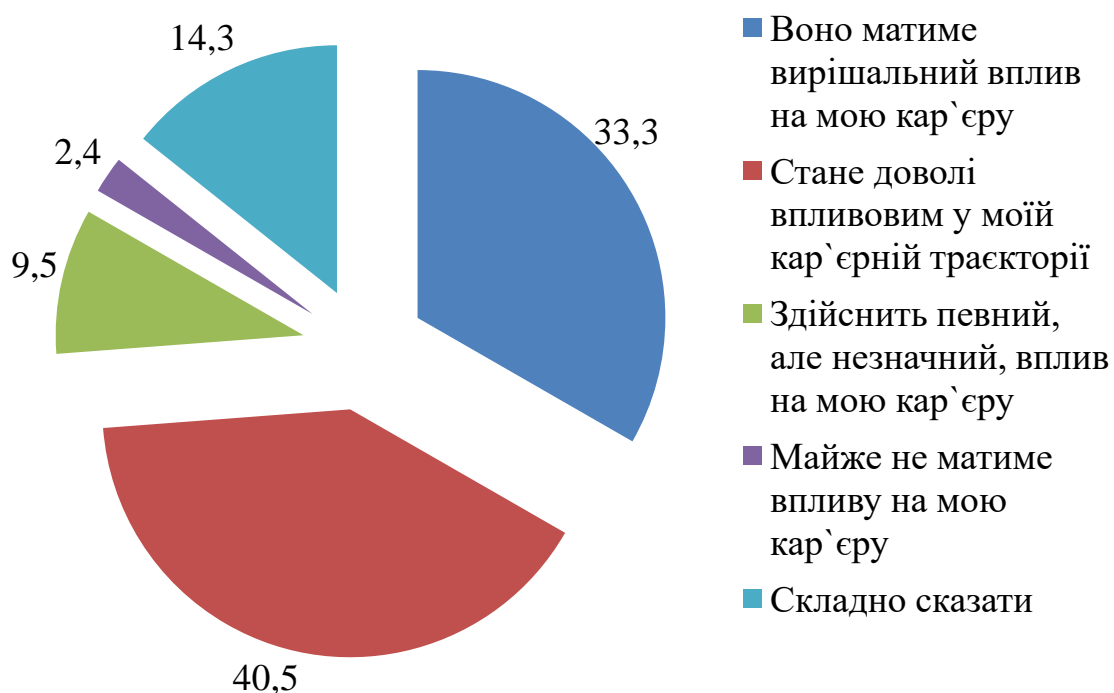

Рис. 11. Вплив навчання за освітньою програмою на подальшу кар'єрну траєкторію (%)

Були 9,5 % здобувачів/-ок, які вважають, що освітня програма здійснить певний, але незначний вплив на кар'єру, а 14,3 % утруднились із відповіддю на це запитання.

Натомість тих, хто вважає, що освітня програма майже не матиме впливу на її / його подальшу кар'єру, було всього лише 2,4 %.

Аналітичний звіт виконала 23.02.2024

Соціолог психологічної
служби ННІ ЯО

Дзюба О.М.